



Bestuur Plaatselijke Besturen
Algemene Directie

Aan de heer Gouverneur;
Aan de Dames en Heren Burgemeesters en
Schepenen;
Aan de Heer Voorzitter van de Rechtbank van
Eerste Aanleg van Brussel;
Aan de Dames en Heren Voorzitters van de
Hoofdstembureaus;

CONTACT

Jimmy NYS
T 02 800 32 40
F 02 800 38 00
F 02 800 38 02

ONZE REF. jnys@mbhg.irisnet.be
000-2012/7588-jn

UW REF.

OMZ/2012/012

BETREFT

Gemeenteraadsverkiezingen 14 oktober 2012 – Omzendbrief met overzicht betreffende de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen.

BIJLAGEN

BRUSSEL

13 -09- 2012

Mijnheer de Gouverneur,
Dames en Heren Burgemeesters en Schepenen,
Mijnheer de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg van Brussel,
Dames en Heren Voorzitters van de Hoofdstembureaus,

1. Inleiding

Met deze omzendbrief wens ik u verder te informeren over de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2012.

Om te beginnen, kan ik niet voldoende benadrukken hoe belangrijk het is dat al wie betrokken is bij de verkiezingen regelmatig de verkiezingswebsite <http://brusselverkiezingen2012.irisnet.be> consulteert.

Ik verzoek de gemeenten om in hun communicatie zoveel mogelijk te verwijzen naar de verkiezingswebsite, zodat deze maximaal benut wordt door het brede publiek. Met vragen kunt u terecht op de verkiezingswebsite onder "ons contacteren".

2. Regelgeving

Het Brussels Gemeentelijk Kieswetboek werd gewijzigd door de ordonnantie van 12 juli 2012. Op 12 juli 2012 werden tevens nog twee andere ordonnanties aangenomen: de ordonnantie houdende de organisatie van de elektronische stemming voor de gemeenteraadsverkiezingen en de ordonnantie betreffende de controle van de mededelingen en de imagobevordering van de plaatselijke overheden tijdens de verkiezingsperiode. Over deze laatste ordonnanties zijn aparte omzendbrieven verschenen.



3. Uitvoeringsbesluiten

3.1. Aantal te verkiezen raadsleden

Bij ministerieel besluit van 15 maart 2012 tot vaststelling per gemeente van de bevolkingscijfers op 31 december 2011 werden de bevolkingscijfers van de Brusselse gemeenten vastgesteld. Het bevolkingscijfer dat in aanmerking werd genomen, is het aantal personen dat ingeschreven is in het Rijksregister van de natuurlijke personen en die op 31 december 2011 hun hoofdverblijfplaats in de gemeente hebben.

Op basis van deze bevolkingscijfers werd het aantal gemeenteraadsleden en schepenen per gemeente vastgesteld in het ministerieel besluit van 15 maart 2012 tot vaststelling van de rangschikking van de gemeenten in uitvoering van artikel 5, eerste lid, van de Nieuwe Gemeentewet.

3.2. Presentiegelden en reisvergoedingen voor de leden van de bureaus

Het besluit van 30 maart 2006 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van het bedrag van het presentiegeld en de reisvergoeding van de leden van de kiesbureaus voor de gemeenteraadsverkiezingen werd niet gewijzigd.

De gemeenteraad is bevoegd om het bedrag van het presentiegeld vast te leggen. Er moet hierbij rekening gehouden worden met de maximumbedragen vastgelegd door de Regering.

Het maximumbedrag van het presentiegeld voor de leden van de kiesbureaus voor de gemeenteraadsverkiezingen is vastgesteld als volgt :

- a) voor de voorzitter van het hoofdbureau: 150 euro;
- b) voor de secretaris van het hoofdbureau: 120 euro;
- c) voor de bijzitters van het hoofdbureau: 115 euro;
- d) voor de voorzitters van de stembureaus: 90 euro;
- e) voor de secretarissen, adjunct-secretarissen en bijzitters van de stembureaus: 85 euro.

Voor de betaling van dat presentiegeld aan de leden van de kiesbureaus staat de gemeente ofwel zelf in ofwel sluit ze met Bpost een overeenkomst houdende uitvoering van de betaling van het presentiegeld. De betaling van het presentiegeld gebeurt door middel van overschrijvingen op de financiële rekeningen van de leden van de kiesbureaus. De formulieren R4 (voor de stembureaus) en R4bis (voor het hoofdbureau) moeten daarvoor worden ingevuld.

De gemeenteraad mag bovendien presentiegeld aan de leden van het hoofdbureau toekennen voor elke vergadering, die de dag van de verkiezing voorafgaat. Er mogen echter maximum acht voorbereidende vergaderingen in aanmerking genomen worden.

Het maximumbedrag van het presentiegeld voor elke vergadering is vastgesteld als volgt :

- a) voor de voorzitter : 80 euro;
- b) voor de secretaris : 70 euro;
- c) voor de bijzitters : 65 euro.

De leden van de stembureaus en het hoofdbureau kunnen uitsluitend presentiegeld en een verplaatsingsvergoeding ontvangen. Het principe is dat het presentiegeld alle prestaties dekt van de leden van het bureau. Er mogen geen bijkomende vergoedingen toegekend worden, met uitzondering van een eventuele vergoeding voor de verplichte vormingssessie voor de voorzitters



en secretarissen van de stembureaus (art. 11bis van het BGKWB) indien de gemeenteraad dit principe heeft aanvaard in het reglement betreffende de presentiegelden.

3.3. Terugbetaling van reiskosten van kiezers

In sommige omstandigheden hebben de kiezers recht op de terugbetaling van hun reiskosten voor binnenlandse trajecten.

Het gaat meer bepaald over de kiezers die:

- op de dag van de verkiezingen niet meer verblijven in de gemeente waar zij moeten stemmen;
- de loon- of weddetrekkenden die hun beroep uitoefenen in het buitenland of in een andere gemeente dan waar zij moeten stemmen, en de leden van hun gezin die met hen samenwonen;
- de studenten die omwille van hun studies in een andere gemeente verblijven dan waar zij moeten stemmen;
- de personen die in behandeling zijn in een verpleeg- of gezondheidsinrichting in een andere gemeente dan waar zij moeten stemmen.

Deze kiezers kunnen kiezen: ofwel krijgen zij een gratis treinbiljet heen en terug (tweede klasse), ofwel krijgen zij de terugbetaling van hun reiskosten, beperkt tot het tarief van de NMBS voor de afgelegde afstand.

3.4. Verzekeringsspolis

Zoals in 2006 zal het Gewest een verzekeringsspolis afsluiten teneinde de leden van de kiesbureaus te verzekeren in de uitoefening van hun opdracht. Het Gewest zal nadien bij iedere gemeente haar aandeel terugvorderen pro rata van het aantal ingeschreven kiezers.

3.5. Verkiezingsaffiches en gemotoriseerde optochten

Deze materie valt onder de bevoegdheid van de gouverneur, maar eveneens onder de bevoegdheid van de gemeenteraden op basis van artikel 119 van de Nieuwe Gemeentewet en hun algemene politiebevoegdheid.

De Gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad neemt traditiegetrouw een politiebesluit vóór elke verkiezing.

Voor de komende verkiezingen betreft dit het besluit van 5 juli 2012, dat consulteerbaar is op onze website <http://brusselverkiezingen2012.irisnet.be> in de rubriek "Reglementering campagne".

Dit besluit bevat maatregelen teneinde de openbare orde te verzekeren :

- Verbod om de verkiezingsaffiches 's nachts aan te plakken.
- Verbod om in het kader van de verkiezingen 's nachts gemotoriseerde optochten op de openbare weg te organiseren, behalve mits toelating.
- Openingsuren van de stembureaus.
- Herinnering de verbodsbepalingen van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden, gemeenteraden en districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor



maatschappelijk welzijn: verbod gadgets te verspreiden, verbod campagne te voeren via telefoon, sms, enz.

Verder nemen de gemeenten de bepalingen die voor hen het meest geschikt lijken om de verkiezingsaanplakking te omkaderen.

4. Samenstelling van de bureaus

4.1 Overzicht

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaan slechts twee soorten kiesbureaus, het stembureau en het hoofdbureau;

De stembureaus bestaan uit de voorzitter, de secretaris, een adjunct-secretaris die ervaring doet blijken in informatica en vijf bijzitters (en vijf plaatsvervangende bijzitters).

De hoofdbureaus bestaan uit een voorzitter, eventueel een plaatsvervangend voorzitter, vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris.

4.2. Aanwijzing van de leden van de stembureaus

De aanwijzing van de leden van de stembureaus is de taak van de voorzitter van het hoofdbureau (met uitzondering van de secretaris en adjunct-secretaris).

Hij kiest de voorzitter op basis van de lijst die het college van burgemeester en schepenen in augustus opmaakt uit de kiezers vermeld in artikel 10, §2, van het BGKWB.

Kandidaten mogen geen deel uitmaken van een stembureau.

De bijzitters van het stembureau worden gekozen uit een tweede lijst die het college van burgemeester en schepenen eveneens in augustus opmaakt. Deze lijst mag geen personen bevatten die al zijn opgenomen in de eerste lijst.

De voorzitter van het stembureau benoemt de secretaris en de adjunct-secretaris uit de gemeenteraadskiezers. De aanwezigheid van een adjunct-secretaris die een kennis van de informatica aantoont is voorzien in de ordonnantie betreffende de elektronische stemming, naar analogie met artikel 14, 2° van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming. De gebruikte bewoordingen moeten in brede zin verstaan worden. Het is niet vereist dat deze persoon over een diploma in de informatica beschikt. Men moet in gedachte houden dat in de tijd dat voormelde wet geschreven werd de bevolking niet zo vertrouwd was met het gebruik van een computer als nu. Het doel is de keuze van de voorzitter van het stembureau te leiden naar een persoon die noties heeft van informatica.

4.3. Aanwijzing van de leden van de gemeentelijke hoofdbureaus

Artikel 10 van het BGKWB stelt het volgende :

§1. Het hoofdbureau bestaat uit een voorzitter, eventueel een plaatsvervangende voorzitter, vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris. De voorzitter duidt de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters aan uit de kiezers van de gemeente die kunnen



Bestuur Plaatselijke Besturen
Algemene Directie

lezen en schrijven. De voorzitter duidt de secretaris aan uit de kiezers van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad. Kandidaten mogen geen deel uitmaken van het hoofdbureau.

Het hoofdbureau moet ten minste zevenentwintig dagen voor de stemming worden samengesteld en is uitsluitend belast met de aan de stemming voorafgaande verrichtingen en met de algemene telling van de stemmen.

*§2. Voor wat betreft de stad Brussel, hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement, wordt het hoofdbureau voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of, bij zijn ontstentenis, door de magistraat die hem vervangt.
In de gemeenten die hoofdplaats zijn van een gerechtelijk kanton, wordt het hoofdbureau voorgezeten door de vrederechter of, bij zijn ontstentenis, door één van zijn plaatsvervangers naar dienstouderdom.*

In de andere gemeenten wordt de voorzitter van het hoofdbureau door de vrederechter uit de gemeenteraadskiezers aangewezen, in de hierna vermelde volgorde:

- 1° de magistraten van de Rechterlijke Orde;*
- 2° de gerechtelijke stagiairs;*
- 3° de advocaten en de advocaten-stagiairs volgens hun inschrijving op het tableau of de lijst van stagiairs;*
- 4° de notarissen;*
- 5° de gerechtsdeurwaarders;*
- 6° de bekleeders van een ambt van niveau A of B die onder de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten ressorteren en de bekleeders van een gelijkwaardige graad die ressorteren onder provincies, gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, onder enige instelling van openbaar nut al dan niet bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut of onder de autonome overheidsbedrijven bedoeld in de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven;*
- 7° het onderwijzend personeel;*
- 8° de vrijwilligers;*
- 9° de kiezers van de gemeente.*

De overheden die de in het vorig lid onder 6° en 7° bedoelde personen tewerkstellen, delen de naam, de voornamen, het adres en het beroep van die personen mee aan de gemeentebesturen waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben.

§3. In de gevallen vermeld in paragraaf 2, eerste en tweede lid, wijst de voorzitter van het hoofdbureau een plaatsvervanger aan om hem op de dag van de stemming te vervangen, wanneer hij gehouden is zich naar een andere gemeente te begeven om er te stemmen.

Ik wijs erop dat de gemeentelijke hoofdbureaus van grotere locaties, naast de leden van het bureau, over voldoende personeel moeten kunnen beschikken.

5. Lijsten aftredende raadsleden

Voordrachtsakten kunnen ingediend worden als ze ondertekend zijn door ofwel een minimum aantal kiezers ofwel door minimum twee aftredende raadsleden.



Om de hoofdbureaus toe te laten de geldigheid van een indiening van een voordrachtsakte door een aftredend raadslid te controleren, moeten zij uiteraard beschikken over de nodige gegevens van de aftredende raadsleden. Ik verzoek de besturen daarom de nodige gegevens aan de hoofdbureaus te bezorgen.

6. Volmachten

Voor de kiezer die op de dag van de stemming om privé-redenen in het buitenland verblijft, en die van de burgemeester van zijn woonplaats een attest nodig heeft dat bevestigt dat hij zich niet in het stemlokaal kan melden, is de regelgeving gewijzigd ten opzichte van de verkiezingen van 2006.

Om dit attest van de burgemeester te krijgen, volstaat voortaan een verklaring op eer indien de kiezer de nodige bewijsstukken niet kan voorleggen. De aanvraag moet bij de burgemeester van de woonplaats worden ingediend uiterlijk op 13 oktober 2012.

Met dit attest kan de kiezer een volmacht geven.

Een model van attest zoals af te geven door de burgemeester, en van de verklaring op eer, staat op de verkiezingswebsite.

7. Organisatie van de stembureaus

Ik wil ook de bijzondere aandacht vragen van de colleges van burgemeester en schepenen voor de kiezers met een beperkte mobiliteit.

Een kiezer die wegens lichamelijke beperkingen niet in staat is om zich alleen naar het stemhokje te begeven of om zelf zijn stem uit te brengen, mag zich met toestemming van de voorzitter door iemand van zijn keuze laten geleiden of bijstaan.

De colleges moeten alles in het werk stellen om voor alle kiezers een zo vlot mogelijke toegang tot de stemverrichtingen te organiseren.

Ik verzoek de colleges om bij de inrichting van de stembureaus de nodige aandacht te besteden aan de toegankelijkheid van de stembureaus zodat de kiezers maximaal zelfstandig hun stem kunnen uitbrengen.

Niet alleen de inrichting van het stemlokaal en van het stemhokje is daarbij belangrijk, maar ook de doordachte keuze van het gebouw waar gestemd wordt, de parkeergelegenheid voor personen met een beperking, de toegangspaden naar het gebouw, de ingang van het gebouw zelf, de bewegingsvrijheid binnen het gebouw, de verlichting, de signalisatie.

De leden van het stembureau moeten tevens alert zijn om personen met een beperkte mobiliteit te begeleiden bij het stemproces. Rolstoelgebruikers worden best gewezen op de mogelijkheid om een aangepast stemhokje te gebruiken.

Een blinde of slechthorende kiezer kan zich laten bijstaan door een persoon van eigen keuze. Dit geldt ook voor een kiezer die door een ander lichaamsgebrek niet zelfstandig zijn stem kan uitbrengen.

Ook een dove of slechthorende kiezer kan extra begeleiding nodig hebben van het stembureau om het stemproces te doorlopen.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om de colleges van burgemeester en schepenen te vragen dat hun gemeentelijke diensten extra inspanning zouden leveren om kiezers met een



beperkte mobiliteit ook vóór de dag van de verkiezingen zo goed mogelijk te informeren over alle aspecten van het verkiezingsproces.

8. Wetgeving op de verkiezingsuitgaven

De officiële tabel met de maximumbedragen die mogen worden uitgegeven door de lijsten en kandidaten is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad (40 dagen voor de verkiezingen).

9. Belangrijke data

9.1. Kiezerslijsten

Vastlegging van de kiezerslijst op 1 augustus 2012.

9.2. Verboden letterwoorden en logo's

De lijst van de letterwoorden en logo's waarvan het gebruik verboden is voor deze verkiezingen, is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

9.3. Samenstelling van de stembureaus - opmaak en verzending lijsten

De lijsten die dienen om de voorzitters en de bijzitters van de stembureaus aan te wijzen worden opgemaakt in augustus. Ze worden uiterlijk op 11 september 2012 (33e dag voor de verkiezingen) naar de voorzitters van het hoofdbureau gezonden.

9.4. Indiening van de voordrachtsakten en afsluiting van de kandidatenlijsten

De kandidatenlijsten worden ingediend op 15 september 2012 of 16 september 2012 (29e en 28e dag voor de verkiezingen) tussen 13 en 16 uur.

De lijsten worden ingediend door middel van de daartoe bestemde formulieren van voordrachtsakte. Deze zijn beschikbaar op de verkiezingswebsite.

Ik vestig er de aandacht op dat het Ministerie een internettoepassing ter beschikking zal stellen voor het ingeven van de kandidatenlijsten. Ik vraag aan alle betrokkenen om het gebruik van deze toepassing zoveel mogelijk te promoten. Op die wijze wordt het werk in de hoofdbureaus aanzienlijk vereenvoudigd.

De voordrachtsakten voor de gemeenteraadsverkiezingen worden ingediend bij de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau.

De kandidaten kunnen hun voordrachtsakte ofwel op zaterdag, ofwel op zondag aan de voorzitter van het hoofdbureau afgeven. De voorzitter moet bijgevolg op beide dagen ter beschikking zijn om de akten in ontvangst te nemen.

De voordrachtsakte wordt aan de voorzitter van het hoofdbureau overhandigd door één van de drie personen die de kandidaten aanwijzen uit de ondertekenende kiezers in hun verklaring van bewilliging of door één van de twee kandidaten daartoe aangewezen door de aftredende gemeenteraadsleden.



Bestuur Plaatselijke Besturen
Algemene Directie

De volgende pariteitsregels moeten in acht genomen worden:

- op eenzelfde lijst mag het verschil tussen het aantal kandidaten van elk geslacht niet groter zijn dan één;
- de eerste twee kandidaten van eenzelfde lijst mogen niet van hetzelfde geslacht zijn.

9.5. Meervoudige kandidaatstelling

Een kandidaat mag niet voorkomen op meer dan één lijst voor eenzelfde verkiezing. De bewilligende kandidaat die deze verbodbepaling overtreedt, is strafbaar met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijftien dagen en met geldboeten van 130 tot 1.000 euro. Zijn naam wordt geschrapt van alle lijsten waarop hij voorkomt.

9.6. Voorlopige afsluiting van de kandidatenlijsten en indiening van de verbeteringsakten

De voorlopige afsluiting van de kandidatenlijsten gebeurt op maandag 17 september 2012, om 16 uur (27e dag voor de verkiezingen).

Als de lijst in zijn geheel of voor een of meer kandidaten niet aan de wettelijk bepaalde vereisten voldoet, kunnen zij de de aanvaarde of afgewezen lijsten hebben ingeleverd of een van de kandidaten die erop voorkomt na de voorlopige afsluiting nog een verbeteringsakte indienen tot uiterlijk donderdag 20 september 2012 om 16 uur.

9.7. Definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten

De definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten gebeurt op donderdag 20 september 2012 om 16 uur (24e dag voor de verkiezingen). In geval van beroep, vergadert het hoofdbureau op maandag 24 september 2012 (20e dag voor de verkiezingen) om 18 uur. Daarna worden de kandidatenlijsten ook definitief afgesloten.

9.8. Aanwijzing van de getuigen

Op dinsdag 9 oktober 2012 (5e dag voor de verkiezingen) tussen 14 en 16 uur, neemt de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau de aanwijzing van de getuigen voor de stembureaus in ontvangst.

Met de meeste hoogachting,

De Minister-President,

Charles PICQUÉ